

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

בפני כב' השופט שמואל בר יוסף

תובע

ד.ש

ע"י ב"כ עו"ד מקסים ליפקין ועו"ד נטע מרום מעוז

נגד

נתבע

ש.ש

ע"י ב"כ עו"ד אורלי לוי ברון

1

פסק דין

2

3 1. לפני תובענה רכושית בה עותר התובע "למחצית מנכסי הקריירה ו/או מוניטין אישי ועסקי

4

ו/או כושר השתכרות" (לשון כתב התביעה) שצברה הנתבעת.

5

רקע עובדתי

6

2. הצדדים נפרדו לאחר כ- 25 שנות נישואין, במהלכן נולדו להם שני ילדים (כיום בגירים).

7

3. בהליך קודם (תלה"מ 18-10-27522, להלן: ההליך הקודם) נפסק, שדירה הרשומה על שם

8

התובע היא נכס משותף. עוד נפסק, שזכויותיהם הצבורות של הצדדים, ורכבים, הינם בני

9

איזון.

4. בהתאם להסכמת הצדדים בדיון מיום 10.2.2020, מונה רו"ח ח.פ. (להלן: המומחה) על מנת

11

שיגיש חוות דעת בנוגע לזכויותיהם הצבורות של הצדדים. עוד הוסכם, לאמור: "מבלי

12

להודות בכל טענה ומבלי לגרוע מכל טענה, יגיש רו"ח פ' חוות דעת גם בנוגע לשאלה מה

13

שווי פערי ההשתכרות בחישוב אקטוארי לעתיד לבוא בין הצדדים. להסרת ספק כושר

14

ההשתכרות האמור ייבחן ללא הבדל לגבי השאלה באיזו מסגרת הוא מופק".

5. ביום 15.9.2020 הוגשה חוות הדעת (לאחר עדכון חוות דעת קודמת) (להלן: חוות הדעת).

16

בחוות הדעת נקבע, שעל מנת לאזן את זכויותיהם הצבורות של הצדדים בתשלום אחד (לרבות

17

זכויות שטרם גמלו), על הנתבעת לשלם לתובע סך של 176,192 ₪. על מנת לאזן את הזכויות

18

שגמלו בלבד, על הנתבעת לשלם לתובע סך של 22,664 ₪ (כמפורט בעמ' 14 לחוות הדעת).

19

אשר להערכת כושר ההשתכרות, הניח המומחה שתי אפשרויות לחישוב: האחת, לפי "השיטה

20

הקניינית", והשנייה לפי "גישת צמצום פערי ההשתכרות". המומחה קבע, שעל פי חישוב

21

בדרך הראשונה על הנתבעת לשלם לתובע סך של 203,018 ₪, בעוד על פי הדרך השנייה סך

22

של 160,142 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

6. זאת לדעת, הנתבעת היא רופאה מומחית ברפואת עיניים. התובע הוא בעל תואר ראשון ושני במדעי המדינה ותואר שני בכלכלה, בעל עסק לייעוץ כלכלי-טכנולוגי.

7. ביום 17.9.2020 נחקר המומחה על חוות הדעת. איש מהצדדים לא ביקש לחקור את רעהו, ולא העיד עדים מטעמו. משכך הוסכם בדיון שיינתן צו לסיכומים. ביום 8.10.2020 עתר התובע ליתן צו להגשת סיכומים, וזה ניתן בו ביום. ביום 12.10.2020 הגיש התובע "בקשה לחתימה על פסיקתא ומתן ארכה להגשת סיכומים". ביום 13.10.2020 קבעתי, שמדובר בבקשה להגשת ראיות נוספות, אותה דחיתי. ביום 11.11.2020 הגיש התובע בקשה לחקור את הנתבעת, לנוכח ראיות חדשות שהגיעו לכאורה לידיו. ביום 1.12.2020 נדחתה הבקשה.

טענות הצדדים

8. טענות התובע, הן, בתמצית, כדלקמן:

8.1. הכנסת הנתבעת היא כ- 100,000 ₪ ברוטו לחודש, בעוד הכנסת התובע היא כשליש הסכום האמור. התובע עבר אירוע לבבי קשה בעטיו נקבעו לו אחוזי נכות, ומשכך נפגע ביתר שאת כושר השתכרותו.

8.2. מרבית שנות הנישואין היה התובע המפרנס העיקרי, וכך התאפשר לנתבעת לרכוש הכשרה כרופאה מומחית. בנוסף תמך התובע בנתבעת על ידי טיפול בילדים. תמיכה זו הייתה על חשבון ההתקדמות המקצועית של התובע, ובלעדיה לא הייתה מצליחה הנתבעת לפתח קריירה משגשגת.

8.3. חוות הדעת היא בלתי סבירה, בשים לב לפערי ההשתכרות המשקפים יחס של 1:3 לרעת התובע.

8.4. חישוב הכנסת הנתבעת בשנת 2017 שגוי, שעה שהנתבעת עבדה בפועל 10 חודשים בלבד, ולכן היה על המומחה לחלק את ההכנסה השנתית ב- 10 ולא ב- 12 כפי שחילק. שגיאה נוספת היא הפחתת היקף משרת הנתבעת ל- 100% משרה, בטענה, שהיא עבדה 116% משרה. מדובר בהיקף משרה מקובל אצל רופאים, שאינו מחושב לפי שעות העבודה בפועל. יתירה מזו, הטענה לעניין היקף המשרה לא עלתה בכתבי הטענות, ומכל מקום, מדובר בקביעה שיפוטית.

8.5. המומחה התעלם מהטבות שוות כסף, כגון: רכב מהעבודה, פדיון ימי מחלה, דמי הבראה ועוד. המומחה לא בדק את הסכם ההעסקה של הנתבעת, הכולל תשלומים לצורך נסיעות לחו"ל, רכישת מחשבים ועוד.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

- 8.6. המומחה התעלם בחישוב שכרה של הנתבעת מתשלום שקיבלה בגין אובדן הכנסה בשל מחלה בסך של 300,000 ₪. עוד התעלם המומחה מפטור ממס, בשווי של 329,000 ₪, שקיבלה בגין אותה מחלה.
- 8.7. המומחה לא התייחס לנתוני ההשתכרות של הצדדים לשנים 2018-2019. הכנסת הנתבעת צפויה לעלות, בעוד הכנסת התובע, לנוכח מצבו הבריאותי, צפויה לרדת.
- 8.8. המומחה שגה ביישום השיטה הקניינית לחישוב פערים בכושר ההשתכרות, לרבות חישוב לפי הכנסת הנתבעת בשנת 2011 במקום ההכנסה במועד הנישואין, ייחוס 50% מההכנסה לכישרון אישי והיוון בשיעור של 20% (במקום 10%, כמקובל). המומחה שגה גם ביישום שיטת צמצום פערי ההכנסות, הן באשר לבסיס השכר של הנתבעת לפיו בוצע החישוב, והן באשר לקביעה שהתובע זכאי לפיצוי למשך 36 חודשים בלבד. לטענת התובע, הסכום הנכון לאיזון כושר ההשתכרות הוא 4,555,751 ₪.
- 8.9. המומחה שגה בחישוב הזכויות הסוציאליות של הצדדים. בכלל זה היוון המומחה בשיעור שונה את זכויות הצדדים. כמו כן, סכומים שצברה הנתבעת חושבו בחסר, לרבות תוך התעלמות מהברחת רכוש.
9. טענות הנתבעת הן, בתמצית, כדקלמן:
- 9.1. התובע השלים במהלך הנישואין שני תארים, ועבד במשרות שחייבו שעות עבודה ממושכות, כמו גם נסיעות בארץ ולחו"ל. הנתבעת אף קטעה את התקדמותה המקצועית על מנת לאפשר לתובע ללמוד בחו"ל. גם כשהתובעת התמחתה בארץ ועבדה כרופאה היא הגיע לבית הצדדים לא יאחר מהשעה 16:00 על מנת לשהות עם הילדים. הצדדים אף העסיקו מטפלת. לנוכח האמור, לא מדובר בבן זוג "ביתי" ובן זוג "קרייריסטי", ואף לא היה ויתור כלשהו מצד התובע בנוגע להתפתחותו המקצועית. יתירה מזו, כושר השתכרותו של התובע דומה לזה של הנתבעת. לפיכך, אין מקום לפסוק מאומה בגין פערי כושר השתכרות.
- 9.2. את יכולותיו הכספיות של התובע יש לבחון גם לנוכח העובדה שהוא מקבל, כפועל יוצא של הסכם בינו לבין אמו, סך של 192,000 ₪ לשנה.
- 9.3. הנתבעת איננה מעוניינת בהיוון הזכויות הצבורות, ולכן טענות התובע בנושא זה אינן רלוונטיות.
- 9.4. חוות הדעת של המומחה לא נסתרה ולכן יש לאמצא, לרבות את קביעת המומחה, שעל התובע לשלם לנתבעת סך של 28,785 ₪ בגין החזרי מס.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

9.5. הנתבעת לא הבריחה רכוש כלשהו. כמו כן מדובר בטענה המהווה הרחבת חזית.

דיון והכרעה

10. השאלה המרכזית במקרה דנא היא, האם יש מקום לחייב את הנתבעת לשלם לתובע כספים בגין פערים נטענים בכושר ההשתכרות של הצדדים?

האם פער בכושר ההשתכרות הוא נכס בר איזון?

11. מאז ניתן פסק הדין בבע"מ 4623/04 (פלוני נ' פלוני 2007), אין חולק שפער בכושר ההשתכרות (המכונה גם "נכסי קריירה") הינו נכס בר שומה ביחסים בין בני זוג. אמנם, בע"מ 4623/04 הנ"ל עסק בבני זוג עליהם חלה הלכת השיתוף, אך אין חולק שהגדרה זו של פער בכושר ההשתכרות נכונה גם לגבי הצדדים דנא, עליהם חל חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973 (להלן: החוק) (לעניין השוואת המשטרים הרכשיים, לרבות בנוגע לפער בכושר ההשתכרות, ר' עמ"ש 56634-06-20 פלוני נ' פלוני 2021).

12. בפסיקה שדנה בשאלה, האם יש לאזן פער בכושר ההשתכרות במסגרת סעיף 5 לחוק, או שמא מדובר בנושא שהדיון בו ייעשה במסגרת השיקולים לחלוקה רכושית צודקת, במסגרת סעיף 8(2) לחוק – הדעות חלוקות (לגישה הראשונה – ר': תמ"ש (ראשון לציון) 29102/08 ח.נ' א.א. 2009. תמ"ש (באר שבע) 15485/03 א.נ' צ. אל 2008, שציין את שתי השיטות כאפשריות. לגישה השנייה – ר', בין השאר: עמ"ש 56634-06-20 הנ"ל, עמ"ש (חי) 31035-09-16 ש.ב. נ' ד.ג. 2017, כב' השופט זגורי בתמ"ש (נצ') 29202-05-14 פלוני נ' פלוני 2018 ומראי מקום שם. כב' השופט שקד בתמ"ש (ת"א) 9926-04-10 ע.ב.נ' א.ב. 2012, אם כי בהסתייגות בסעיף 66 לפסק הדין, לפיה מהותית ראויה הגישה הראשונה. נ. שלם, יחסי ממון ורכוש הדין והפסיקה, להלן: שלם, עמ' 37-40). דומה שהדעה הרווחת בפסיקה, היא שאין לראות בפער בכושר ההשתכרות נכס בר איזון, אלא אחד הכלים העומדים לרשות בית המשפט במסגרת סעיף 8 לחוק, לשם השגת פתרון רכושי צודק. מסקנה זו נובעת מפרשנות סעיף 5(ג) לחוק כהסדר שלילי. בלשון אחרת, משעה שנפקד מקומו של פער בכושר ההשתכרות מכלל הנכסים העתידיים המפורטים בסעיף 5(ג) לחוק, נלמד שפער זה אינו נכס בר איזון. חיזוק לדעה זו נמצא באזכור כושר ההשתכרות כאחד השיקולים לשימוש בסמכות לפי סעיף 8(2) לחוק (איזון נכסים בחלקים לא שווים), בבחינת מכלל ההן נשמע הלאו. עוד הוטעמה הגישה האמורה בדברים שנאמרו בדינוי הועדה לחוקה חוק ומשפט ובדברי ההסבר לתיקון מספר 4 לחוק (להנמקות האמורות, ר' עמ"ש 56643-06-20 הנ"ל, פסק דינו של כב' השופט א. זגורי, בתמ"ש 29202-05-14 הנ"ל, פסק דינו של כב' השופט שקד בתמ"ש 9926-04-2010 הנ"ל).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

13. לעניות דעתי, משעה שאין חולק, שפער בכושר ההשתכרות הוא נכס, יש להביאו בגדרם של שאר הנכסים בני האיוון, כאמור בסעיף 5 לחוק. הסעיף האמור קובע, על דרך ברירת מחדל, שכל הנכסים הינם בני איוון, למעט הנכסים המפורטים בסעיפים 5(א)(1) – 5(א)(3). זאת ועוד, ההגדרה של "כלל נכסי בני זוג" כמשמעות המונח בסעיף 5(א) לחוק, היא: "כלל נכסי בני הזוג" – לרבות זכויות עתידיות לפנסיה פיצויי פרישה, קרנות השתלמות, קופות תגמולים וחסכונות (סעיף 5(ג) לחוק). והנה, פער בכושר ההשתכרות לא בא בגדרם של החריגים מושא סעיפים 5(א)(1) – 5(א)(3) לחוק, ואף עונה להגדרה שבסעיף 5(ג) לחוק. לא למותר לציין, שלשון סעיף 5(ג) לחוק היא לשון ריבוי ("לרבות זכויות עתידיות לפנסיה..."). לפיכך, אינני מוצא כיצד ניתן להוציא פער בכושר ההשתכרות מכלל הנכסים בני האיוון, ללא קביעה מפורשת בחוק.
14. גם ההיסטוריה החקיקתית איננה תומכת בהכרח בהוצאת פער בכושר ההשתכרות אל מחוץ לגדר של סעיף 5 לחוק. מעיון בפרוטוקול הדיון שהתקיים בוועדת החוקה חוק ומשפט בנושא עולה, שנשמעו דעות שונות, ולא דווקא דעה השוללת את ההכרה בפער בכושר ההשתכרות כנכס בר איוון. מכל מקום, הדיונים בכנסת, בשלבי החקיקה השונים...אמנם מצביעים על מניעיהם של המציעים, אך אין בהם כדי לבוא במקום גיבוש המסקנה בדבר פרשנותו הנכונה של החוק החדר, כפי שנתקבל בכנסת. חוק מתפרש מתוכו ובו, היינו מתוך נוסחו – לרבות מתוך ההקשר של הוראותיו- ולשם הבנת דבר המחוקק ניצבת המטרה החקיקתית נגד עיני הפרשן ומקרינה על נוסחו של הכתוב...מעת שהחוק יצא לאוויר העולם יש לו חיות וקיום עצמאיים, ורק הכתוב בו והמטרה שאותה הוא משרת הם מורי הדרך להבנתו; ... "כוונת המחוקק" ו"המטרה החקיקתית" הם מושגים משפטיים ולא שיחזור עובדתי של מכלול הדעות והרצונות שאפפו את שלב קבלת החוק בכנסת. מקובל עלינו, שהפרשן המשפטי אינו עוסק בחקר פסיכולוגי של מחשבות המציעים, אלא במשמעות ובמגמה של ההוראה החקוקה כנוסחה וכתוקפה מעת קבלתה בכנסת (בג"ץ 4031/94 ארגון "בצדק" נ' ראש ממשלת ישראל, יצחק רבין, פ"ד מח(5) 1, להלן: פרשת בצדק, עמ' 18). והנה, ההלכה הפסוקה באשר לפרשנות סעיף 5(ג) לחוק היא מרחיבה, לאמור: סעיף 5(ג) שהוסף בתיקון מס' 4 לחוק (חוק יחסי ממון בין בני זוג (תיקון מס' 4) התשנ"ט-2009 (להלן: תיקון 4 לחוק)) מדגיש את תחולתו של עיקרון זה (חלוקה שווה של נכסים – שבי"י) על מכלול נכסיהם של בני הזוג, לרבות זכויות שאינן זכויות קניין "מסורתיות", אלא זכויות בעלות אופי אישי הנובעות מעבודה וחסכון פנסיוני. המונח "כלל נכסי בני הזוג" הוגדר בסעיף זה, הגדרה על דרך ההרחבה – "לרבות זכויות עתידיות לפנסיה, פיצויי פרישה, קרנות השתלמות, קופות תגמולים וחסכונות (בע"מ 7272/10 פלונית נ' פלוני 2014, ההדגשה לא במקור). בהמשך הדברים מתייחסת כב' השופטת ברק ארז לשכר עבודה כנכס בר איוון, לאמור: ממילא אין להסיק מהאמור כי יש לשנות מההלכה הנוהגת לפיה ברגיל שכר עבודה ונכסי פנסיה יחולקו באופן שוויוני בין בני הזוג, בלא להידרש לבחינה של התרומה הכלכלית הישירה של כל אחד מהם. יחד עם זאת, זכויות אלה מבטאות גם את אנושיותו של בעליהן, וזוהי עובדה שניתן להביא בחשבון (בהשוואה לנכסים שבהם המימד האישי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

בולט פחות)...

(ההדגשה לא במקור, ור' גם כב' השופט שוחט, ברמ"ש (ת"א) 32781-11-14 י.ח. נ' ד.ח. 2015). לאורה של פסיקה זו, מוקשית ביתר שאת המסקנה, שפער בכותר ההשתכרות איננו נכס בר איזון.

15. אינני סבור שאזכור כושר ההשתכרות בסעיף 8(2) לחוק תומך בקיומו של הסדר שלילי. נהפוך הוא, סעיף 8(2) קובע, שלצורך איזון לא שווה של נכסים, ראוי להתחשב **בנכסים עתידיים**,

לרבות בכותר ההשתכרות של כל אחד מבני הזוג. הנה כי כן, המחוקק מגדיר מפורשות את כושר ההשתכרות כנכס עתידי. ממילא קשה להלום מסקנה, לפיה כושר ההשתכרות הוא נכס עתידי לצורך סעיף 8(2) לחוק, אך אינו כזה לצורך סעיף 5 לחוק (הנוקט לשון "**זכויות עתידיות**"). להווי ידוע, שבפרשנות חוק יש לשאוף להרמוניה בין חלקיו, כך שיתפרש כמערכת נורמות עקבית בהילוכה, שלמה עם עצמה והעשויה מיקשה אחת (פרשת בצדק, עמ' 63). פרשנות כזו מורה, שפער בכותר ההשתכרות הינו נכס בר איזון ממש כפי שהינו שיקול רלוונטי במסגרת סעיף 8(2) לחוק. מתבקש לשאול, כלום אין כאן סתירה או כפילות? התשובה היא, שלא מדובר בכפילות אלא בהוראות משלימות. במה דברים אמורים? ככל שקיים פער בכותר ההשתכרות, שראוי להכיר בו כנס בר איזון, אף ראוי לאזנו ככל נכס אחר. ממילא, ככל שהפער האמור יאוזן, שוב אין הוא שיקול רלוונטי במסגרת סעיף 8(2) לחוק, ולהיפך. יובהר, שכושר ההשתכרות בו דן סעיף 8(2) לחוק עשוי לכלול גם כושר ההשתכרות שאיננו נכס בר איזון (למשל כזה שנצבר רובו ככולו טרם הנישואין), שעה שעיסוקו של סעיף 8 הוא חלוקה צודקת בראייה רחבה, מלבר האיזון המתמטי (בג"ץ 4178/04 פלוני נ' בית הדין הרבני לערעורים, סב(1) 235). לא למותר לציין שסעיף 8(2) לחוק נוקט לשון **(ב)כושר ההשתכרות של כל אחד מבני הזוג**, משמע – גם כושר ההשתכרות שבעליל איננו משותף (בר איזון), עשוי להיות רלוונטי (ור' עמ"ש 56643-06-20 הנ"ל, בו עשה בית המשפט שימוש בסעיף 8 לחוק בגין פער מהותי בכותר ההשתכרות שנצבר לפני תקופת השיתוף). זאת ועוד, טענת הכפילות דלעיל חלה ביתר שאת לגבי נכסים עתידיים אחרים הנזכרים מפורשות הן בסעיף 8(2) לחוק והן בסעיף 5 לחוק. והנה, איש אינו אוחז בדעה, שבשל כך יש להוציא נכסים עתידיים מכלל הנכסים בני האיזון.

16. גם פרשנות התכליתית של החוק (ר', אחד מרבים, בגץ 6494/14 שי גיני נ' הרבנות הראשית 2016), מצדדת בגישה האמורה. תכליתו של החוק היא ליצור שוויון רכושי-מהותי במצב של פירוד בין בני זוג (ע"א 1915/91 אסתר יעקובי נ' עזרא יעקובי, מט(3) 529, 551). תכלית זו משרתת תכליות-על, בדבר זכות הקניין והזכות לכבוד (שם, עמ' 566). והנה, באשר מבחינה עיונית ועקרונית לא ניתן לחלוק שפער בכותר ההשתכרות הוא נכס, גריעתו של פער בכותר ההשתכרות מכלל הנכסים בני האיזון, איננה עולה בקנה אחד עם התכליות האמורות. הכרה בכותר

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 39096-01-20 ש' נ' ש'

ההשתכרות כשיקול רלוונטי במסגרת סעיף 8(2) לחוק איננה מרפאת את הקושי. סעיף 8 לחוק הוא מכשיר לבר איזוני, צינור באמצעותו נשקלים שיקולי צדק חלוקתי בראייה רחבה (בע"מ 7272/10 הנ"ל). מדובר בחריג, שהשימוש בו הוא במשורה (שם).

שיכונו של פער בכושר ההשתכרות בסעיף 8 לחוק בלבד מפנה את התובע/ת מדרך המלך בה הולך האוחז בזכות שבדין, לדרך צדדית, שהכניסה אליה היא בגדר חסד. מדובר בפגיעה הן בזכות הקניין והן בזכות לשוויון, שאינה עולה בקנה אחד עם תכלית החוק, ואיננה מתחייבת מלשונה. אכן, ברוב המקרים משקף הנוסח (של החוק – שב"י) נאמנה את המטרה החקיקתית ומבטא אותה כהווייתה. ברוב המקרים אין הנוסח מתרחק מן המטרה החקיקתית, אלא היפוכו של דבר. על-כן, יש לעולם לנסות ולבחון אם יש או אם אין התאמה מלאה בין הכתוב לבין המטרה החקיקתית (פרשת בצדק, עמ' 19). לטעמי, פרשנות סעיף 5 לחוק באופן המחריג פער בכושר ההשתכרות מכלל הנכסים בני האיוון לא עולה בקנה אחד עם החזקה דלעיל, לפיה לשון החוק משרתת את התכלית החקיקתית.

17. אמת, מלאכת איזונו של פער בכושר ההשתכרות איננה קלה, ודומה שהרתיעה מפני הגדרתו של נכס זה כנכס בר איזון, נובעת במידה רבה מהקושי האמור (עמ"ש 56643-06-20 הנ"ל). ברם, קושי בשומה של נכס איננה משנה את מהותו. נכס בר שומה לפי סעיף 5 לחוק אינו עובר המראה ומתאדה לכלל "שיקול" במסגרת סעיף 8 לחוק, רק משום שיש קושי מובנה להעריך את שוויו. הגישה, לפיה הקושי בהערכת פער בכושר ההשתכרות מצדיק שלא להכיר בו כנכס משותף, נדחתה מפורשות בבע"מ 4623/04, לאמור: היו מי שסברו כי הקושי בהערכה זו מצדיק את שלילת ההכרה ב"נכסי קריירה" כ"נכס" מנכסי בני הזוג...אנו איננו סבורים כך. בירור הפער בכושר ההשתכרות שנוצר בין בני הזוג עקב הנישואין מבוסס תכופות על אומדן והשערה המביאים בחשבון מודדים רלבנטיים. אין זה מדע מדויק...בדומה לקושי בהערת נזק שאינו נזק ממון – בדיני הניזקין – כך גם אין מתקיימת נוסחה אקטוארית לזיהוי אותו חלק מנכסי הקריירה שהוא פועל יוצא של השיתוף הזוגי. אולם הקושי בהערכת חלקם של בני הזוג אינו מאיין את הזכאות (סעיף 22 לפסק הדין). אומדן אינו בן חורג של הדין הישראלי או של מלאכת השיפוט. אומדן הינו חיוני מקום, שלמרות הוכחת נתונים רלוונטיים, יש קושי לשקללם, בפרט כאשר מתבקש מבט לעתיד (בעמ' 7172/12 **פלוגי נ' פלונית** 2012). המחשבה שהמשפט יכול, ועל כן צריך, להתכנס לחישובים מדויקים, משמעותה שיש לשפוט את המציאות באמצעות השפה המתמטית בלבד. אלא, שמתמטיקה איננה אלא אמצעי לפרשנות של המציאות, ואין לבלבל בין האמצעי למושאו. המציאות, ובכלל זה מציאות חייהם של בני זוג, איננה מתמטית. היא מה שהינה. לעיתים, וכך ראוי אם ניתן, ייעשה הכימות בדרכים מתמטיות. בה במידה, לעולם יהיו תחומים שהכלי המתמטי אינו יכול להם, משום, שכאמור, המציאות איננה מתמטית. ניתן לגרוס, שנכס שאינו מדיד לאשורו אינו נכס כלל ועיקר. מסקנה כזו היא אפשרית אם מזהים את המשפט עם המתמטיקה. אך שעה שאין זהות כגון דא, אף אין מקום לאיין זכות בשל קושי מתמטי לכמתה. לכן בתי משפט פוסקים על דרך

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

- 1 האומדן נזקים לא ממוניים הגם שאין נוסחה לחשבם, ואף נזקים ממוניים כאשר יש צורך לשער
- 2 השערות לגבי העתיד (עא 355/80 נתן אניסימוב בע"מ נ' מלון טירת בת שבע בע"מ, פ"ד לה(2)
- 3 800, 804). פער בכומר ההשתכרות הוא נכס ששומתו מורכבת מנתונים אמפיריים מחד גיסא,
- 4 ומהשערות מושכלות באשר למה שאירע בעבר ומה שעשוי להתרחש בעתיד, מאידך גיסא.
- 5
- 6 מדובר בהיסק שיפוטי על בסיס נתונים שהוכחו, כפי שנעשה בבתי המשפט חדשים לבקרים
- 7 בנושאים שונים. לפיכך, הקושי באומדן איננו מצדיק להחריג פער בכומר ההשתכרות מכלל
- 8 הנכסים בני האיוון. יתירה מזו, גם על פי השיטה הרווחת, לפיה פער בכומר ההשתכרות הינו
- 9 שיקול במסגרת סעיף 8 לחוק, יש לאמוד את שווי הנכס, וממילא חוזר הקושי למקומו. ניתן להבין
- 10 מדוע מבחינה קונספטואלית נוח יותר לעסוק באומדן במסגרת שיקולי הצדק החלוקתי שבסעיף
- 11 8 לחוק. אך קונספציה זו הורתה בהשקפה הרואה באומדן כלי משפטי מדרגה נחותה. לפי השקפה
- 12 זו על המציאות להתאים את עצמה לכלים המתמטיים שבני האדם עושים בהם שימוש. ולא היא.
- 13 פער בכומר ההשתכרות מעצם טיבו וטבעו הינו נכס מורכב. מורכבות זו מחייבת להידרש גם
- 14 לאומדן מושכל, לא כאילוץ, אלא בהיותו הכלי המתאים לכך.
- 15 18. יתירה מזו, הקושי האמור בשומתו של פער בכומר ההשתכרות כנכס בר שומה על פי סעיף 5 לחוק,
- 16 נפתר במידה רבה על ידי הגדרה נכונה של הנכס. לא כל פער בכומר ההשתכרות הוא נכס בר איוון,
- 17 שעה שראוי לייחס את הפער האמור, ראש וראשון, לכישוריו המולדים של בן הזוג (...פוטנציאל
- 18 זה – יש לזכור ולהדגיש – מורכב לא רק מפרי המאמץ המשותף של בני-הזוג, אלא גם, ולעיתים
- 19 בעיקר, מכישרון אישי, מיכולת הטבעה באדם וממרכיבים נוספים שאין להם תלות בקשר הזוגי –
- 20 בע"מ 4623/04 סעיף 22 לפסק הדין, ההדגשה לא במקור). מבחינה זו, יש דמיון בין פער בכומר
- 21 ההשתכרות להשבחת נכס נפרד, שאירעה במהלך הנישואין (ור' שלם, בעמ' 353, בעקבות עמ"ש
- 22 (נצ' 15976-05-15 ר.ב. נ' ח.ס. 2016). השבחת נכס נפרד היא בת איוון בהתקיים שני תנאים:
- 23 הוכחה השבחה במהלך הנישואין, והוכח קשר סיבתי בין ההשבחה לבין מאמץ משותף (עמ"ש
- 24 (ת"א 1279/07 פלונית נ' פלוני 2010, עמ"ש (ב"ש) 1469-03-16 ז.נ.נ' ש.ג. 2016, עמ"ש (חי) 23541-
- 25 01-17 פלונית נ' פלוני 2017). על דרך ההיקש, ובדומה לתנאים שסוכמו על ידי כב' השופטת גליק
- 26 בתמ"ש (ת"א 52231-09 מ.ב. נ' ע.ב. 2011 (אשר אומצו בפסיקה מאוחרת יותר - עמ"ש
- 27 31035-09-14 הנ"ל, תמ"ש 29202-05-14 הנ"ל, תמ"ש (ת"א) 17359-01-10 פלוני נ' אלמונית
- 28 (2012), על התובעת/ת להוכיח, את קיומם של שלושה תנאים מצטברים על מנת שפער בכומר
- 29 ההשתכרות יאוזן: האחד, קיומו של פער מהותי בין כומר השתכרותו של התובעת/ת במועד
- 30 הנישואין לעומת כומר ההשתכרות מועד הפירוד. השני, קיומו של פער דרמטי בין כומר
- 31 ההשתכרות של התובעת/ת במועד הפירוד לבין כומר השתכרות בן הזוג באותו מועד. השלישי,
- 32 הוכחה שהפערים האמורים הם תוצאה של ויתור מצד התובע, באופן שנגרע מכומר השתכרותו
- 33 לטובת צבירת כומר ההשתכרות של בן זוגו (בלשון כב' השופטת גליק בתמ"ש 52231-09 הנ"ל: בן
- 34 זוג "ביתי" מחד גיסא ובן זוג "קרייריסטי" מאידך גיסא). האמת להיאמר, שהדברים נקבעו עוד

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

בבע"מ 4623/04, לאמור: הצורך להיזקק לחלוקה של נכסי הקריירה יתעורר בעיקר במקרים מובהקים שבהם נוצר פער ממשי וברור בין בני הזוג מבחינת כושר ההשתכרות שלהם – פער שנובע מכך שאחד מבני הזוג נטל על עצמו ויתור משמעותי מבחינת ההתפתחות המקצועית והתמקד במרחב הביתי, ובכך אפשר לבן-הזוג האחר להשיא את כושר השתכרותו (סעיף 23 לפסק הדין, ההדגשה לא במקור).

ככל שלא מתקיים איזה מהתנאים הנ"ל, ראוי להסיק, שעיקר הפער נובע מיכולות מולדות, או כאלה שהתפתחו טרם הנישואין (בדומה להשבחה פאסיבית של נכס נפרד, ר' עמ"ש 1279/07 הנ"ל, סעיף 51 לפסק הדין). לחילופין ראוי להסיק, שגם כושר השתכרותו של בן הזוג התפתח במהלך הנישואין, שאז אין ויתור המבסס מאמץ משותף. **ככל שכך, מוצדק לקבוע, שהפער בכושר ההשתכרות אינו נכס בר איזון, מאחר שהוא לא נצבר (מהותית) במהלך הנישואין.**

19. הגדרה זו של פער בכושר ההשתכרות כנכס בר איזון, לרבות הטלת נטל השכנוע על התובע דווקא, מתחייבת אף היא מטיבו המיוחד של הנכס הקרוי "פער כושר השתכרות". כאמור, הגדרה זו של פער בכושר ההשתכרות מתכתבת לחלוטין עם התנאים שהותנו בפסיקה לשם הכרה בכושר השתכרות כעילה לפיצוי במסגרת סעיף 8 לחוק, אך מדובר בדרכים שונות. לפי דרכי, התנאים דלעיל מגדירים האם הנכס (פער בכושר ההשתכרות) הוא בר איזון. לפי גישה אחרת (הרווחת), התנאים דלעיל מגדירים האם ראוי לעשות שימוש בסמכות הקבועה בסעיף 8 לחוק. היישום המעשי של סעיף 8(2) לחוק בנוגע לפער בכושר ההשתכרות נעשה בפסיקה על דרך פיצוי כספי חד פעמי. מדובר, הלכה למעשה, באיזון רכושי, וככל שכך עדיפה בעיני דרך המלך של סעיף 5 לחוק.

20. כאמור, אין באמור כדי לגרוע משיקול הדעת השיפוטי להתחשב בכושר ההשתכרות במסגרת השיקולים ליישום סעיף 8 לחוק. דווקא במקרה בו לא אוזן פער בכושר ההשתכרות יכול ויש מקום לפיצוי, מטעמי צדק חלוקתי בראייה רחבה (כפי שנעשה בעמ"ש 56643-06-20 הנ"ל). במקרה כזה, ומשעה שהשיקול המרכזי במסגרת סעיף 8 הוא צדק ושוויון מהותי (להבדיל ממתמטי, ר' בע"מ 7272/10 הנ"ל), לא מן הנמנע לבחון את כושר ההשתכרות במסגרת סעיף 8(2) לחוק באספקלריה אחרת מזו שנבחן הנושא במסגרת סעיף 5. במסגרת סעיף 8(2) בוחן בית המשפט את האיזון הרכושי בראיה כוללת, וזו מביאה בחשבון את כושר ההשתכרות של כל בן זוג כשלעצמו. אמת, השימוש בסעיף 8 נעשה בזהירות ובמשורה, אך קשת השיקולים במסגרת זו היא מגוונת ורחבה (בע"מ 7272/10 הנ"ל, עמ (י-ם) 638/04 ח.ר. נ' ר.ר. 2005, סעיף 37 לפסק הדין). לפיכך, גם קיומו של כושר השתכרות שאינו משותף, עשוי, במקרים המתאימים (ולא שכחים, ר' עמ"ש 56643-06-20 הנ"ל), להיות שיקול רלוונטי. באופן זה לא קיים ערבוב בין זכות שבדין לאיזון נכסי לבין שיקולי צדק. בה במידה נשמרת האפשרות להושיט סעד מן הצדק לשם השגת שוויון מהותי בראיה רחבה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

21. תימוכין לגישה הרואה בפער הכושר ההשתכרות נכס בר איזון, במקרים המתאימים, ואף מאפשרת להתחשב בכושר ההשתכרות כשיקול אקוויטבילי, מצאתי בדברי פרוף' ליפשיץ (שדבריו בדיון בוועדת חוקה חוק ומשפט צוטטו לא אחת דווקא כתימוכין שלא להכיר בפער בכושר ההשתכרות כנכס בר איזון, ר' עמ"ש 20-06-56643 הנ"ל), לאמור: "...אין הכרח לפרש את סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון כהסדר שלילי המונע את האפשרות להכליל במקרים המתאימים את התוספת לכושר ההשתכרות במסת הנכסים הניתנת לאיזון כלפי סעיף 5 לחוק יחסי ממון.

7

8 המבנה של סעיף 5 לחוק – גם לאחר תיקונו – אינו רשימה סגורה של נכסים בני איזון, אלא בדיוק להיפך. הכלל הוא שנכסים הם בני איזון, החריג הוא שנכסים מסוימים, המופיעים במפורש בסעיף 5(א) לחוק, אינם בני איזון. סעיף 5(ג) לחוק יחסי ממון, שהוסף בתיקון מספר 4, קובע במפורש שמטרתו לכלול נכסים רבים יותר, לרבות הפנסיה לסוגיה, במכלול הנכסים בני האיזון, אך אין להסיק ממנו כוונה להוציא מההסדר את נכסי העתיד. לפיכך, חרף טענתי כי סעיף 8 לחוק יחסי ממון מאפשר לבתי המשפט שלא לאזן את נכסי העתיד בדרך הקבועה בסעיף 5 לחוק זה, אני סבור שניתן בכל זאת לצקת לנוסח הקיים של החוק את הפרשנות הגמישה שעל פיה בתי המשפט רשאים לקבוע – במקרים שהדבר מגשים את תכליתו של חוק יחסי ממון – כי התוספת לכושר ההשתכרות של בני הזוג היא נכס בר איזון" (ש. ליפשיץ, השיתוף הזוגי, 309-310).

האם הוכחו התנאים לאיזון פער בכושר ההשתכרות?

22. הצדדים נישאו בשנת 1992. מרבית השכלתו של התובע (חלק מהתואר הראשון, כל התואר השני במדעי המדינה וכלכלה פוליטית) נרכשה במהלך הנישואין. גם ניסיונו המקצועי של התובע נרכש כולו במהלך הנישואין, לרבות תפקידי מנכ"ל וסמנכ"ל בחברות שונות. במהלך הנישואין התובע אף הקים את עסקו הנוכחי לייעוץ כלכלי. בהכנסתו של התובע חל גידול של כ- 25%, מסכום של 135,820 ₪ בשנת 2011 לסכום של 170,807 ₪ בשנת 2017.

23. מרבית שנות הלימודים של הנתבעת לתואר ד"ר ברפואה היו לפני נישואי הצדדים. עם זאת, התמחותה ברפואת עיניים וניסיונה המקצועי, עד לתפקיד מנהלת מכון העיניים בא', התרחשו במהלך שנות הנישואין. בהכנסתה של הנתבעת חל גידול של כ- 11%, מסכום של 340,888 ₪ בשנת 2011 לסכום של 379,485 ₪ בשנת 2017.

24. בשים לב לאמור לעיל, לא עמד התובע בנטל לשכנע שהפער בכושר ההשתכרות של הצדדים הוא נכס בר איזון. במה דברים אמורים?

24.1. לא הוכח גידול מהותי בהשתכרות הנתבעת, העומד, כאמור, על כ- 11%. יש ממש בטענת התובע, לפיה נתוני הבסיס אמורים להיות נתוני ההכנסה למועד הנישואין, ומבחינת שני

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

- 1 הצדדים, סביר שמדובר בנתונים נמוכים באופן משמעותי. עם זאת, על התובע הנטל
2 להוכיח את העלייה בהכנסות הנתבעת ממועד הנישואין ועד למועד הפירוד.
3 דא עקא, התובע לא הניח בפני המומחה את הנתונים הרלוונטיים באשר להשתכרות
4 הצדדים במועד הנישואין, ולא עתר למאומה בנדון, בין לפני הגשת חוות הדעת ובין בשלב
5 שאלות ההבהרה. מחדל זה נזקף לחובתו של התובע. לפיכך לא יכול התובע להישמע
6 בטענה, לפיה המומחה התייחס לנתונים המוקדמים ביותר שהיו בפניו, הם נתוני
7 ההשתכרות לשנת 2011.
- 8 24.2. גם אם אניח, לטובת התובע, שקיים פער מהותי בין השתכרות הנתבעת במועד הנישואין
9 לבין השתכרותה בשנת 2017, לא הוכח, קיומו של פער דרמטי בין כושר ההשתכרות של
10 הצדדים. היחס בין הכנסות הצדדים (2.25 : 1) לא מייצג פער דרמטי, שיש בו כדי לתמוך
11 במסקנה, שהורתו של הפער היא בוותור של התובע, קרי – במאמץ משותף.
- 12 24.3. הדברים קל וחומר, שעה שאין חולק שהתובע מקבל מאמו, כפועל יוצא מהסכם גישור
13 שכרת אתה, סך של 192,000 ₪ לשנה (כאמור בסעיף 26 לפסק הדין בהליך הקודם). אמת,
14 בפסק הדין בהליך הקודם נקבע, שלא מדובר בשכר עבודה, ובהתאם להסכם בין התובע
15 לאמו, יכולה האם להפסיק את התשלום בתנאים מסוימים. ברם, האמור אינו משנה את
16 המציאות, שאינה שנויה במחלוקת, לפיה התובע קיבל ומקבל מדי שנה את הסכום
17 האמור. התובע אף לא טען שאמו מפסיקה את התשלום אלא שהיא עלולה לעשות כן.
18 לפיכך, מוצדק לראות בתשלום האמור תוספת להכנסת התובע (16,000 ₪ לחודש!),
19 המקטינה ביתר שאת את הפער בהכנסות בין הצדדים.
- 20 24.4. לא מדובר במקרה בו התובע הקריב את התפתחותו המקצועית והיה בן הזוג "הביתי"
21 בעוד הנתבעת פיתחה קריירה. במקרה דנא שני הצדדים פיתחו את עצמם השכלתית
22 ומקצועית, כל אחד בדרכו, ולפי כישוריו. לא למותר לציין את טענת התובע, לפיה במרבית
23 שנות הנישואין הוא היה המפרנס העיקרי (סעיף 3 לסיכומיו). מבלי לקבוע זאת כעובדה,
24 יש סתירה מובנית בין טענה לאיזון פער בכושר ההשתכרות לבין הטענה דלעיל. הטוען
25 להיות המפרנס העיקרי לא יכול לטעון באותה נשימה שוויתר על התקדמות מקצועית
26 לטובת בן הזוג. עוד לא למותר לציין, את שאינו שנוי במחלוקת, שבשנת 2001 (או סמוך
27 לכך) נסעה המשפחה ללונדון למשך שנתיים (סעיף 2 לסיכומי התובע), על מנת שהתובע
28 ילמד לתואר שני בכלכלה פוליטית. נסיעה כגון דא נועדה לקידומו המקצועי של התובע,
29 וסביר להניח שחייבה ויתור והשקעה מצד הנתבעת (לרבות בשים לב לכך, שילדי הצדדים
30 היו באותה עת רכים בשנים). מותר להניח, שגם התובע תרם את חלקו על מנת שהנתבעת
31 תוכל להתקדם מקצועית כרופאת עיניים מומחית. ברם, מדובר בהדדיות שהיא חלק בלתי
32 נפרד מחיי נישואין, ואין מקום לפנקסנות והתחשבנות מי שהה יותר או פחות עם הילדים

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

- 1 בתקופה זו או אחרת, כאשר אין חולק ששני הצדדים עבדו משך רובן המכריע של שנות
- 2 הנישואין. דומה שהפסיקה אשר סלדה מהתחשבות ופנקסנות ביחסים רכושיים בין בני
- 3 זוג (עא 2280/91 רחמים אבולוף נ' מזל אבולוף, פ"ד מז(5) 596, 602, פסק דינו של כב'
- 4 השופט סילמן בתמ"ש (קריות) 1501/08 פלוני נ' אלמונית 2009, סעיף 21 לפסק הדין, פסק
- 5 דינה של כב' השופטת קודלר-עיאש בתמש (בי"ש) 2625/09 פלונית נ' אלמוני 2012, סעיף
- 6 56 לפסק הדין) יפה ביתר שאת בכל הנוגע לפערים נטענים בכומר ההשתכרות. התרומה
- 7 ל"זמן המשפחתי" (לשון בע"מ 4623/04 הנ"ל) צריכה להיות כה מובהקת, עד שיתייתר
- 8 הצורך בהתחשבות לעבר.
- 9
- 10 בלשון אחרת, על מנת להוכיח את קיומו של פער בכומר ההשתכרות כנכס בר איזון, צריך
- 11 הפער לדבר בעד עצמו, באופן שייתר את הצורך לפרוט את החיים לפרוטות זמן והשקעה
- 12 לאחר.
- 13 24.5. מן המקובץ עולה, שהתובע לא הוכיח את קיומו של פער בכומר ההשתכרות כנכס בר איזון.
- 14 האם וכיצד ראוי להתייחס לפער בכומר ההשתכרות מטעמים של צדק חלוקתי?
- 15 25. כאמור לעיל, כישלון להוכיח פער בכומר ההשתכרות כנכס בר איזון, אינו מחייב התעלמות מהפער
- 16 האמור במסגרת סעיף 8 לחוק, שעניינו צדק חלוקתי בראייה רחבה. אמת, נקודת המוצא היא,
- 17 שאיזון המשאבים מבטא ומיישם נכונה את החלוקה הרכושית השוויונית והצודקת בין בני זוג
- 18 (עמ"ש 56643-06-20 הנ"ל). מן הטעם האמור, וכאמור לעיל, השימוש בסמכות המסורה לבית
- 19 המשפט בסעיף 8 לחוק, נעשית במשורה. לפיכך, ברוב המקרים, ההכרעה באשר לקיומו או אי
- 20 קיומו של פער בכומר ההשתכרות כנכס בר איזון תסיים את הדיון בחלוקה הרכושית הראויה.
- 21 עם זאת, במיעוטם של המקרים, יתקיימו נסיבות שיצדיקו לחרוג מהחלוקה הרכושית
- 22 המתמטית-פורמלית, על מנת שיתקיימו צדק ושוויון מהותיים. במקרים אלה, הקביעה שפער
- 23 בכומר ההשתכרות אינו נכס בר איזון לא תמנע התחשבות בו מטעמים של צדק חלוקתי, במסגרת
- 24 סעיף 8 לחוק. המקרה דנא הוא דוגמא לאחד מאותם מקרים חריגים.
- 25 26. חריגות המקרה איננה נובעת מתוצאה לא צודקת של יישום איזון המשאבים המתמטי, אלא
- 26 מנסיבה חיצונית לאיזון המשאבים - פסק הדין הקודם, בו נקבע, שדירה בתל אביב, שהייתה
- 27 רשומה על שם התובע בלבד (להלן: הדירה), היא נכס משותף. במה דברים אמורים?
- 28 כאמור בפסק הדין בהליך הקודם, התובע נרשם כבעלים של הדירה, כפועל יוצא של ירושת אביו
- 29 ומתנה מאמו. למרות זאת נפסק, שהוכחה כוונת שיתוף ספציפי לגבי הדירה. משמעות הדבר היא,
- 30 שנכס בשווי ניכר (הוערך על ידי שמאי מטעם בית המשפט בסכום של 5,250,000 ₪) חולק, הגם
- 31 שבעליל איננו בר איזון. בנסיבות אלה, התעלמות מנכס מהותי אחר שאינו בר איזון, הפער בכומר
- 32 ההשתכרות, גורם לכך שהתוצאה הסופית איננה משקפת חלוקה שווה וצודקת. בלשון אחרת,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 39096-01-20 ש' נ' ש'

- 1 בראיה רכושית כוללת, שונה האיזון הפנימי של חלוקת הרכוש כאשר למסת הנכסים המשותפת
2 נוספה הדירה. לכן מוצדק שגם הפער בכושר ההשתכרות יובא בחשבון. מסקנה זו מוצדקת גם
3 מטעמים הנעוצים בהסכם משפחתי, בעטיו הוצהר שהנתבעת היא בעלים של מחצית הדירה.
4 הגיונו הפנימי של ההסכם האמור הוא שהשקעה משותפת, אפילו איננה מכרעת, מעידה על שיתוף.
5 ממילא גם השקעה של התובע בצבירת כושר ההשתכרות של הנתבעת, אפילו לא הייתה מכרעת,
6 מצדיקה לכלול את הפער בכושר ההשתכרות בכלל הנכסים בני החלוקה. ודוק, ההתחשבות בפער
7 בכושר ההשתכרות במסגרת סעיף 8 לחוק נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט לא רק בשאלה
8 מתי ראוי להשתמש בכלי אקוויטבילי זה, אלא גם באשר לשאלה באיזה אופן ומידה הדבר ייעשה.
9
10 לכן, התחשבות בפער בכושר ההשתכרות במקרה כגון דא נעשית לאו דווקא באספקלריה
11 מתמטית-נוסחתית, אלא תוך התאמת הנתונים המתמטיים לנסיבות המקרה. המומחה בחן את
12 הפער בכושר ההשתכרות של הצדדים לפי שתי שיטות, והגיע למסקנה שהפער הוא 203,000 ₪
13 בקירוב (לפי השיטה הקניינית) או 160,000 ₪ בקירוב (לפי שיטת צמצום פערי ההשתכרות,
14 המתאימה יותר לנסיבות המקרה, לדעתו של המומחה – סעיף 13.1 לחוות הדעת). שתי השיטות
15 (ואחרות) לחישוב פער בכושר ההשתכרות הינן, כאמור, כלי עזר לביצוע אומדן. לכן סביר בעיניי
16 לאמוד את הפער במקרה דנא בסכום הקרוב מעט לשיטה המתאימה יותר למקרה דנא, בסכום
17 של 180,000 ₪. משעה שמדובר בכלי אקוויטבילי, לא מן הנמנע לבדוק את סבירות סכום האומדן
18 גם במשקפיים של תקופת הסתגלות של אחר פירוד. אם נחלק את הסכום האמור לתקופה
19 הסתגלות סבירה של 18 חודשים, מדובר בתוספת של כ- 10,000 ₪ לחודש להכנסתו של התובע
20 בתקופה האמורה. נתון זה מחזק את המסקנה שמדובר בתוצאה צודקת בראיה רחבה.
- 21 27. משעה שמדובר באומדן אקוויטבילי, התפלמסות התובע עם כל נתון והערכה של המומחה, צריכה
22 להיבחן באופן מותאם. בלשון אחרת, רק שיקול שהינו בלתי סביר בעליל או כזה החורג בעליל
23 מדי אמות שיקול דעתו של המומחה, עשויים להצדיק שינוי מהותי של הסכומים בהם נקב. להלן
24 ייבחנו העיקריות שבטענות התובע, שאף אחת מהן איננה נופלת לגדר איזו מהאפשרויות
25 האמורות לעיל:
- 26 27.1. לא הוכח שנפל פגם בכך שהמומחה חישב את הכנסת הנתבעת לשנת 2017 לפי 12 חודשי
27 עבודה (ולא 10 חודשים, כטענת התובע). המומחה הטעים שהדבר נעשה בהסתמך על טופס
28 106 שנמסר לו, ואף הסביר מהותית מדוע יציאה לחופש בשכר איננה משנה את החישוב (עמ'
29 10 ש' 28, עמ' 11 ש' 16-18, עמ' 32 ש' 9-20). אינני מוצא בעניין זה פגם גלוי המצדיק
30 התערבות שיפוטית בחוות דעת מומחה מטעם בית המשפט, בכלל, ובכגון דא בפרט.
- 31 27.2. לא הוכח שנפל פגם בכך שבסיס החישוב היה הכנסות הצדדים לשנת 2017 ולא ממוצע
32 ההכנסות לשנים הקודמות, והמומחה הסביר, שההכנסה לשנת 2017 הייתה הגבוהה ביותר.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

לפיכך, חישוב לפי שיטת התובע היה מוריד את גובה הכנסת הנתבעת ולא להיפך (עמ' 29 שו'
6-14).

27.3. לא הוכח שנפל פגם בכך שהמומחה הפחית את היקף המשרה של הנתבעת לשנת 2017 מ-
116% ל- 100%. המומחה הסביר, שכך מקובל לעשות כאשר ברור שההשתכרות הופקה בגין
היקף משרה שהוא למעלה ממשרה מלאה (בפרט לגבי רופאים, עמ' 14 שו' 32 ואילך). מדובר
בשיקול מקצועי, שאין למצוא בו פגם גלוי המצדיק התערבות של בית המשפט.

27.4. לא מצאתי ממש בטענה שהיה על המומחה לכלול בחישוב שכרה של הנתבעת הטבות "שוות
כסף, כגון רכב מהעבודה, פדיון ימי מחלה, דמי הבראה וכיוצ"ב" (לשון סעיף 10ג. לסיכומי
התובע), מכמה טעמים: ראשית, המומחה לא עומת עם הטענה, להוציא שאלה כללית באשר
לחישוב לפי נתוני הכנסה נטו (עמ' 27 שו' 4-1). שנית, התובע לא הציג אסמכתא כלשהי לכך
שחישוב פערי השתכרות יש לבצע שלא לפי ערכי נטו. שלישית, לא הוכח שהנתבעת אכן
מקבלת את אותן הטבות נטענות. רביעית, סביר לבצע חישוב של פער בכושר ההשתכרות
באופן התואם את השכר לצרכי מס. לפיכך, ככל שרכיב מסוים נחשב הטבה בת שומה לצרכי
מס, הרי הוא נכלל בהכנסה ברוטו וממילא משפיע על גובה השכר נטו (הטבה של רכב ממקום
העבודה, למשל). הטבה אחרת, שאיננה משפיעה על השכר ברוטו, אף אין להביאה בחשבון
לצורך חישוב פער בכושר ההשתכרות, הן מבחינת ההתאמה המתבקשת לדיני המס, והן
משום שאין לדבר סוף. כך, למשל, המומחה הבהיר, שימי מחלה לא ניתנים להמרה בכסף
ולכן אינם חלק מההכנסה (עמ' 31 שו' 21-15). הדבר קל וחומר בנוגע לנסיעות לחו"ל
במסגרת העבודה או רכישת מחשבים (ככל שיש לדברים אחיזה במציאות).

27.5. המומחה הסביר מדוע לא הביא במסגרת חישוביו פיצוי בגין אובדן כושר עבודה (ככל
שהתקבל), בהיותו תשלום חד פעמי (עמ' 28 שו' 25-26). לא מצאתי בהנמקה זו פגם המצדיק
התערבות שיפוטית. לא למותר לציין, שתשלום ביטוחי בגין אובדן כושר עבודה הוא תלוי
תנאי הפוליסה הרלוונטית. בהיעדר מידע בנדון לא ניתן להניח אפריורית, שמדובר בסכום
שראו להביאו בחשבון במסגרת חישוב ההשתכרות לצרכים דנא. לא למותר לציין (כפי
שנקבע בפסק הדין בהליך הקודם), שתגמולי הביטוח האמורים הופקדו לחשבון המשותף.
לפיכך התובע קיבל מחצית מהם בפועל.

27.6. אין בידי לקבל את טענת התובע, לפיה פטור ממס שקיבלה הנתבעת לשנת 2017 לא הובא
בחשבון. פטור ממס חייב להתבטא בדיווחים לרשויות המס, שעה שהוא מקטין את המס
המשולם. המומחה העיד שההכנסות לפי טופס 106 היו גבוהות מהדיווח לרשויות המס, ולכן

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

פעל לפיהם (עמ' 12 שו' 14-15). ממילא פטור ממס, ככל שהיה, נכלל בסכומים שחושבו. זאת ועוד, מדובר בהטבה חד פעמית, ולא מייצגת, שאין להביאה בחשבון בכגון דא.

27.7. לא מצאתי פגם בשיקולי המומחה לייחס 50% מכושר השתכרותה של הנתבעת לכישרונה האישי. לא זו בלבד שמדובר בשיקול המצוי לחלוטין בד' אמות שיקול דעתו של מומחה מטעם בית המשפט, אלא הוא מתכתב היטב עם האמור בבע"מ 4623/04 הנ"ל. גם באשר לשיעור ההיוון אותו קבע המומחה (20%) בגין מחלתה של הנתבעת, מדובר בשיקול מקצועי, שאין עילה להתערב בו.

28. לעניין סבירות אומדן הפער בכושר ההשתכרות של הצדדים, כשיקול אקוויטבילי, ראוי לתת את הדעת גם לנתונים הבאים:

28.1. התובע הוא בעלים של מחצית דירה בתל אביב, ששוויה הוערך על ידי שמאי מטעם בית המשפט בסכום של 5,250,000 ₪.

28.2. התובע איננו חסר השכלה או כושר השתכרות (אפילו אקבל את טענתו לפגיעה מסוימת בשל ניתוח מעקפים). לפי נתוני שנת 2017 הכנסת התובע הינה כ- 14,000 ₪ לחודש.

28.3. לפי האמור בחוות הדעת, לרשות התובע נכסים כספיים נזילים בשווי של 138,224 ₪, שאיזונים (כאמור בחוות הדעת), יעמיד אותם על שווי כספי זהה לזה של הנתבעת (עמ' 15 לחוות הדעת).

28.4. לתובע נכסים כספיים עתידיים בשווי של 503,719 ₪ (עמ' 5 לחוות הדעת), שחלקם (סך של 68,611 ₪) יהיה נזיל, לכל המאוחר, בחודש ינואר 2024. זכויות העתידיות של הנתבעת הינן בשווי של 810,774 ₪ (עמ' 4 לחוות הדעת), שיאוזנו במועד גמילת אותן זכויות. עם זאת, חלק לא קטן מזכויות אלה (קרנות השתלמות) יאוזן עוד לפני פרישת הנתבעת. יתירה מזו, התובע גדול מהנתבעת בכשלוש שנים בלבד. בשים לב לגיל הפרישה לנשים, הזכאות ההדדית בזכויות הפנסיוניות תהא באותו זמן פחות או יותר, ואז יאוזן בפועל גם הפער הקיים בנושא הזכויות העתידיות.

28.5. המקובץ מחזק ביתר שאת את המסקנה, שיישום חוות הדעת, בתוספת סכום של 180,000 ₪ לטובת התובע, מבטא נכונה את האופן בו יש לאזן את נכסי הצדדים, לרבות בשים לב לפער בכושר ההשתכרות.

איזון הזכויות הצבורות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-39096 ש' נ' ש'

29. המומחה ערך את חוות הדעת בנוגע לזכויותיהם הצבורות של הצדדים, הן לצורך איזון בהווה של זכויות שטרם גמלו (עמ' 14 אלטרנטיבה א') והן לצורך איזון של הנכסים הנזילים בלבד ובנוסף חלוקה לפי חוק חלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו, התשע"ד-2014 (עמ' 14 אלטרנטיבה ב'). הנתבעת איננה מסכימה להוון זכויות שטרם גמלו, ולא מצאתי עילה לחייב אותה לעשות כן. לכן אין נפקות מעשית לאפשרות הראשונה. ממילא אין מקום לדון בטענות התובע בנוגע לחישוב הסכומים במסגרת אלטרנטיבה א' דלעיל. טענת התובע בנוגע לזכויות שהנתבעת פדתה לכאורה ולא הובאו בחשבון (סעיפים 22-23 לסיכומי התובע), לא הוכחה. כאמור, הצדדים לא חקרו איש את רעהו ויש לכך נפקות לחובת התובע, עליו מוטל נטל השכנוע. לא למותר לציין, שגם בשאלות ההבהרה ובחקירת המומחה (עמ' 60 ואילך), לא ביסס התובע את טענתו.

טענת התובע לפיה ראיות בנדון הגיעו לידי לאחר תום פרשת הראיות נדחתה בהחלטה מיום 1.12.2020, ולא אחזור על הדברים. זאת ועוד, בכתב התביעה לא נטען שהנתבעת הבריחה רכוש, ולפיכך הטענה מהווה הרחבת חזית אסורה.

30. לפיכך, אין עילה להתערב במסקנות המומחה, בכל הנוגע לאיזון זכויותיהם הצבורות של הצדדים.

31. אשר לטענת הנתבעת, לפיה על התובע להשיב לה כספים בגין החזרי מס – המומחה ציין בעמ' 12 סעיף 39 לחוות הדעת, מספר נושאים שלא נכללו בה. החזר המס הנטען, כמו גם נושאים אחרים, לא נטענו, או הוכחו, ואין מקום להתייחס לכך במסגרת פסק דין זה.

סופו של דבר

32. הנתבעת תשלם לתובע, לאיזון נכסיהם סך של 22,664 ₪ (עמ' 14 לחוות הדעת) בנוסף לסך של 180,000 ש"ח. הסכומים יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד הגשת התביעה ועד התשלום המלא בפועל. בנוסף יגישו הצדדים פסיקתאות באשר לחלוקת זכויות עתידיות, כאמור בחוות הדעת. לאור התוצאה, אין צו להוצאות.

פסק הדין ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים.

תואיל המזכירות לסגור את התיק שבכותרת.

ניתן היום, י"ט אדר תשפ"א, 03 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

שמואל בר יוסף, שופט

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 39096-01-20 ש' נ' ש'

1
2
3
4
5
6